

V. Rzeczownik (noun)

42. Liczba mnoga rzeczowników (plurals)

1. Aby utworzyć rzeczownik w liczbie mnogiej, zazwyczaj dodajemy do niego literkę *s*.
cat → cats (kot → koty), house → houses (dom → domy)
2. Po głóskach dźwięcznych, *s* wymawiamy jako *z*, np. dog → dogs (tutaj *s* **wymawiamy** jako *z*, ponieważ *g* jest głóską dźwięczną).
3. Jeżeli rzeczownik kończy się **syczącó***, np. church (kościół), kiss (pocałunek), to dodajemy do niego *es*.
church → churches, kiss → kisses, box → boxes
*Końcówkę *-es* dodajemy do rzeczowników zakończonych na: **ch, sh, ss, x** (mają one zazwyczaj tzw. *syczącą* końcówkę) oraz zakończonych na *o*. Jeśli jednak rzeczownik kończący się na *o* jest zapószczonym z innego języka, to dodajemy tylko *s*.
piano (pianino) → pianos, photo (zdjęcie) → photos, soprano (sopran) → sopranos

Kilka rzeczowników może przyjąć w liczbie mnogiej zarówno końcówkę *-s*, jak i *-es*.
buffalo (bawół, USA: bizon) → buffalos *lub* buffaloes
mosquito (komar, moskit) → mosquitos *lub* mosquitoes
tornado (tornado) → tornados *lub* tornadoes
volcano (wulkan) → volcanos *lub* volcanoes
4. Jeśli rzeczownik kończy się na *y*, *y* zamieniamy na **ie**, a następnie dodajemy literkę *s*.
baby → babies, country → countries, lady → ladies, party → parties
Nie dotyczy to jednak rzeczowników, w których *y* poprzedzone jest samogłóską. W takim przypadku dodajemy po prostu *s*.
boy → boys, day → days, monkey → monkeys, toy → toys

5. Niektóre rzeczowniki kończące się na *f* lub *fe* przyjmują końcówkę *-ves*. Należą do nich m.in.

42a-5.mp3 długość nagrania: 00:58

half (połowa) → halves

knife (nóż) → knives

leaf (liść) → leaves

life (życie) → lives

loaf (bochenek) → loaves

shelf (półka) → shelves

thief (złodziej) → thieves

wife (żona) → wives

wolf (wilk) → wolves

B

1. Do rzeczowników, które mają **nieregularną** liczbę mnogą należą:

42b-1.mp3 długość nagrania: 01:00

foot (stopa) → feet

goose (gęś) → geese

tooth (ząb) → teeth

louse (wesz) → lice

mouse (mysz) → mice

man (mężczyzna) → men

woman (kobieta) → women

child (dziecko) → children

fish (ryba) → fish

deer (jeleń/sarna) → deer

sheep (owca) → sheep

ox (wół) → oxen

Zazwyczaj liczbą mnogą od *person* (osoba) jest *people* (osoby, ludzie).

Rzeczownik *persons* jest używany w formalnych i oficjalnych wypowiedziach.

Rzeczownik *peoples* oznacza *narody*, np. the peoples of Asia.

2. Nieregularną liczbę mnogą mogą mieć również rzeczowniki zapożyczone z innych języków.

42b-2.mp3 długość nagrania: 02:02

basis (podstawa) → bases

cactus (kaktus) → cacti *lub* cactuses

crisis (kryzys) → crises

datum* (dana) → data

diagnosis (diagnoza) → diagnoses
erratum* (błąd) → errata
formula (formuła) → formulae *lub* formulas
memorandum (notatka służbowa) → memoranda* *lub* memorandums
nucleus (jądro komórki/atomu) → nuclei *lub* nucleuses
phenomenon (zjawisko) → phenomena
radius (promień) → radii
stimulus (bodziec) → stimuli
terminus (przystanek końcowy) → termini* *lub* terminuses
thesis (teza) → theses
*wyrazy rzadko używane

3. Niektóre rzeczowniki występują **tylko w liczbie mnogiej**:
clothes (ubrania), police (policja), pants (GB: majtki, USA: spodnie), pyjamas (piżama; USA: pajamas), trousers (spodnie), glasses/spectacles (okulary), scales (waga; USA: scale (l. pojedyncza), scales (l. mnoga)), scissors (nożyczki).
The police are checking this information (the police *are*..., a nie *is*!).
The police have arrested him (a nie *has*!).
My trousers are over there (Moje spodnie są tam).
4. Niektóre rzeczowniki, mimo że są zakończone na *s* **występują w liczbie pojedynczej**.
economics (ekonomia)
mathematics (matematyka)
physics (fizyka)
5. Niektóre rzeczowniki zakończone na *s* występują **zarówno w liczbie pojedynczej, jak i mnogiej**. W liczbie mnogiej nie dodajemy do nich kolejnej litery *s*.

42b-5.mp3 długość nagrania: 00:33

- barracks (koszary)
crossroads (skrzyżowanie, skrzyżowania)
headquarters (centrala, kwatera główna / centrale, kwatery główne)
series (seria, cykl / serie, cykle)
species (gatunek, gatunki)
works (*w znaczeniu* fabryka, fabryki)
roadworks (roboty drogowe)
6. Rzeczowniki **crew** (załoga), **family** (rodzina), **team** (zespół), **jury** (ława przysięgłych) mogą, bez zmiany formy, odnosić się do liczby pojedynczej lub
- materiały pochodzą z książki Wielki przewodnik po gramatyce angielskiej, www.enset.pl*

mnoziej. Możemy powiedzieć:

Our team is the best!

(W tym przypadku *nasz zespół* traktowany jest jako całość, jako jedna zbiorowość zawodników) lub

Our team are wearing blue T-shirts.

(W tym przypadku *nasz zespół* traktowany jest jako poszczególni zawodnicy; każdy z tych zawodników nosi niebieską koszulkę).

Jeśli więc czasownik odnosi się do liczby pojedynczej, to mówimy o danym zbiorze jako całości. Jeśli do liczby mnogiej – odnosimy się do poszczególnych elementów tego zbioru.

Do rzeczowników, które mogą w taki sposób zachowywać się (tzw. **rzeczowniki zbiorowe – collective nouns**) należą również: audience (publiczność, widownia), choir (chór), class (klasa), club (klub), committee (komitet, komisja), company (znajomi, towarzystwo), crew (załoga, ekipa), crowd (tłum), enemy (wróg), firm (firma), government (rząd), majority (większość), party (partia), police (policja), public (publiczność; the public - społeczeństwo), staff (załoga, pracownicy), union (unia).

Uwaga: Amerykanie używają zazwyczaj czasowników odnoszących się do liczby pojedynczej – bez względu na znaczenie (The team *is* playing well, *a nie* The team *are*...).

7. Jeśli rzeczownik jest **akronimem**, to wystarczy dodać *s*, aby utworzyć liczbę mnogą.
CDs (płyty CD),
VIPs (VIP-y, ważne osobistości),
UFOs (obiekty typu UFO, niezidentyfikowane obiekty latające).
8. Podając liczbę mnogą liczb i liter wstawiamy apostrof.
There are two o's in *floor*. (W wyrazie *podłoga* są dwie litery *o*).
How many 3's are there in 3453? (Ile jest trójek w liczbie 3453?).
9. W liczbie mnogiej takich wyrazów, które zazwyczaj nie występują w liczbie mnogiej, często wstawiamy apostrof.
There are two yes's in this poem. (W tym wierszu są dwa słowa *tak*).
10. W złożeniach *rzeczownik+inna część mowy* końcówkę *s* dodajemy zazwyczaj do rzeczownika.
passer-by (przechodzień) → passers-by
runner-up (zdobywca drugiego miejsca) → runners-up
mother-in-law (teściowa) → mothers-in-law (lecz *mother-in-laws* jest również spotykane)